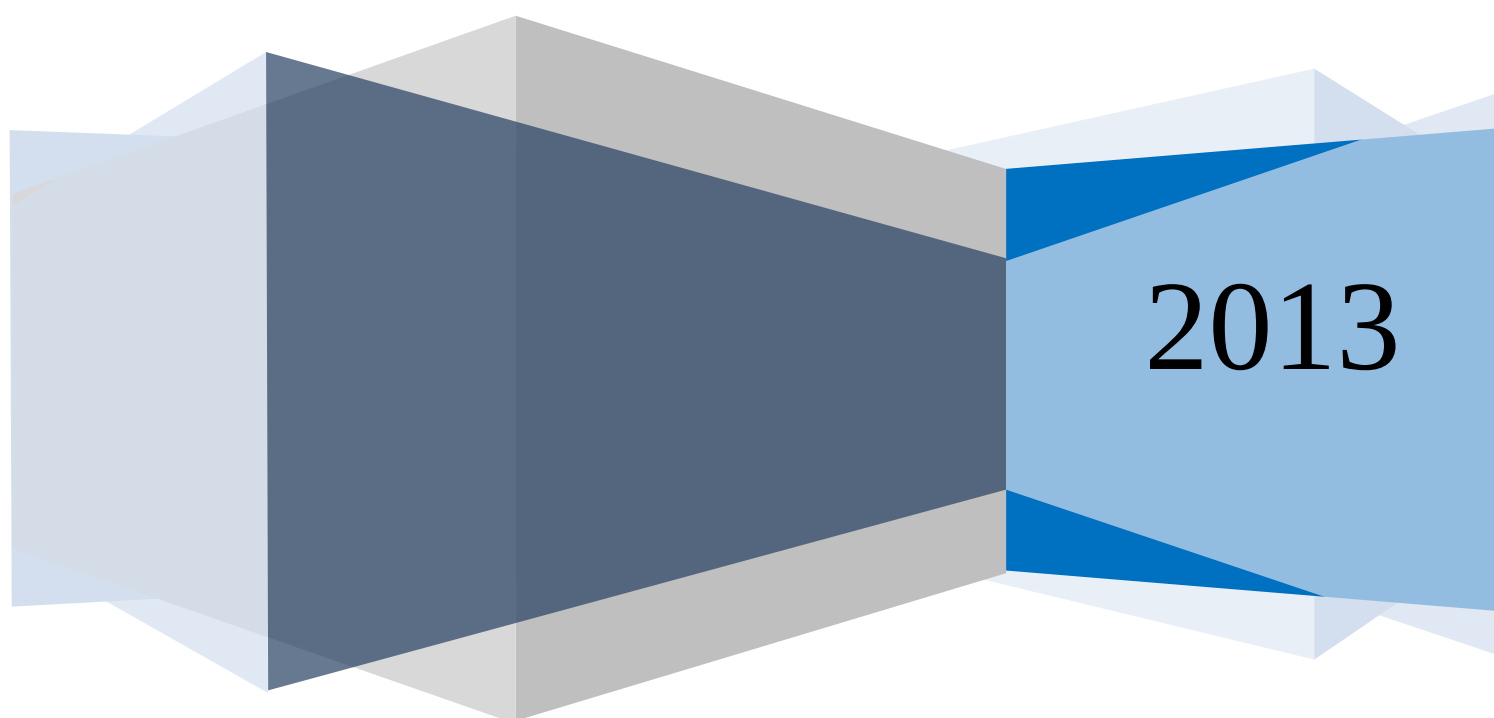

CENTRUM ANALIZ REGIONALNYCH
I LOKALNYCH

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2013

Województwo lubuskie

Dr hab. prof. SGH Hanna Godlewska-Majkowska
Dr Agnieszka Komor
Dr Patrycjusz Zarębski
Mgr Magdalena Typa

Warszawa październik 2013

Wstęp

Niniejszy raport powstał w wyniku zastosowania wyników badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. SGH dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów, w celu możliwie jak najlepszego uchwycenia istotnych dla inwestora cech regionów, rozpatrywanych ogólnie oraz z punktu widzenia specyfiki działalności gospodarczej oraz wielkości inwestycji.

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej (PAI) oceniają walory lokalizacyjne regionów. W wersji uproszczonej są obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Są to wskaźniki PAI1 odnoszące się do całości gospodarki regionalnej/narodowej (PAI1_GN) oraz do wybranych sekcji: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - turystyki i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej.

Oprócz tego są opracowane wskaźniki wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych tylko na tym poziomie województw lub makroregionów. Umożliwiają znacznie szerszy zakres kontekstu ocen ich atrakcyjności inwestycyjnej. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki (PAI2_C, PAI2_G, PAI2_I, PAI2_M).

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie współpracującego z Instytutem Przedsiębiorstwa Centrum Analiz Regionalnych i Lokalnych: www.caril.edu.pl, a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

1. Charakterystyka gospodarki regionalnej województwa lubuskiego

Województwo lubuskie usytuowane jest w środkowo – zachodniej części Polski, graniczy z Niemcami, co stanowi ważny element ułatwiający międzynarodową współpracę gospodarczą. Czternaście przejść granicznych oraz przynależność do Euroregionu Pro Europa Viadrina oraz Euroregionu "Spree-Nysa-Bóbr" zapewniają dobre warunki współpracy gospodarczej. Głównymi ośrodkami społeczno-gospodarczymi i administracyjnymi, a zarazem najbardziej atrakcyjnymi miejscami dla inwestorów są Gorzów Wielkopolski, stanowiący siedzibę administracji rządowej oraz Zielona Góra - siedziba władz samorządowych.

Atuty województwa to:

- bardzo korzystne położenie geopolityczne, przy granicy zachodniej, co umożliwia dostęp do atrakcyjnego rynku zbytu Niemiec oraz innych krajów Europy zachodniej,
- korzystne położenie na międzynarodowym szlaku transportowym - paneuropejskim korytarzu Wschód-Zachód, co umożliwia dostęp do rynków zagranicznych,
- bardzo dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna regionalna, zarówno drogowa i kolejowa, dobrze rozwinięta infrastruktura przygraniczna,
- dobrze rozwinięta sieć transportu wodnego (system wodny Odry umożliwia transport do zespołu portowego Szczecin – Świnoujście, a poprzez kanały Odra -Spree i Odra – Hawela region został włączony do systemu żeglugi śródlądowej Europy zachodniej,
- bardzo dobry dostęp do Internetu (pod tym względem województwo należy do najwyższej ocenianych regionów w Polsce),
- aktywność w obrębie euroregionów, elementem wyróżniającym Ziemię Lubuską jest transgraniczna lokalizacja międzynarodowego uniwersytetu „Viadrina” kształcącego, między innymi na kierunkach: zarządzanie, zarządzanie międzynarodowe, ekonomia, international business administration, prawo niemieckie, polsko-niemieckie wykształcenie prawnicze, kulturoznawstwo,
- bardzo duża lesistość, atrakcje turystyczne (zwłaszcza Park Mużakowski w gminie Łęknica, wpisany na Listę światowego dziedzictwa UNESCO) oraz liczne jeziora sprzyjające rozwojowi turystyki.

Dobre warunki rozwoju przemysłu dzięki obecności szkół wyższych prowadzących kierunki politechniczne¹ oraz atrakcyjne oferty specjalnych stref ekonomicznych.

Zbioreczną charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

¹ W roku 2010 zgodnie z rankingiem Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Wydział Matematyki, Informatyki i Ekonometrii Uniwersytetu Zielonogórskiego zajął w Polsce 10 miejsce w kraju wśród ogółu sklasyfikowanych jednostek naukowych w grupie matematyka i podstawy informatyki i uzyskał wysoką kategorię 2.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa lubuskiego

Wyszczególnienie	Województwo lubuskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2010 r. (zł/osoba)	31348	37096	-
Liczba ludności (osoby stan na stan na 31 XII 2012)	1023317	38533299	2,7%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2012 r. (osoby)	6691	484999	1,4%
Absolwenci szkół średnich w 2012 r. (osoby)	10906	421317	2,6%
Liczba pracujących w 2012 r. (osoby)	324565	13911203	2,3%
Struktura pracujących w 2012 r.	sektor rolniczy 11,1% sektor przemysłowy 32,1% sektor usługowy 56,8%	sektor rolniczy 17,1% sektor przemysłowy 27,4% sektor usługowy 55,5%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2011 r. (mln zł)	805,6	73704,4	1,1%
Kapitał spółek w 2011 r. (mln zł)	1949	194160,6	1%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie			
– SSE Kostrzyńsko-Słubicka, podstrefa: gm. Bytom Odrzański, gm. Czerwieńsk, gm. Dobiegniew, gm. Gubin, gm. Kargowa, gm. Kozuchów, gm. Lubsko, gm. Międzyrzecz, gm. Rzepin, gm. Skwierzyna, gm. Słubice, gm. Sulęcín, gm. Zielona Góra, m. Gorzów Wielkopolski, m. Gubin, m. Kostrzyn nad Odrą, m. Nowa Sól, m. Zielona Góra			
– SSE Wałbrzyska, podstrefa: gm. Szprotawa			
Wyróżniające oceny PAI_2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2	Turystyka klasa C		
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI	Gospodarka narodowa klasa B Przemysł klasa C Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna klasa C		
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra,	
	Klasa B		
Gminy	Klasa A	Kostrzyn nad Odrą (1), Słubice (3), Gorzów Wielkopolski (1), Gubin (1), Nowa Sól (1), Lubrza (2), Żagań (1), Łęknica (1), Żary (1), Zielona Góra (1),	
	Klasa B	Kłodawa (2), Witnica (3), Międzyrzecz (3), Skwierzyna (3), Świebodzin (3), Zbąszynek (3), Babimost (3), Sulechów (3), Zielona Góra (2), Wschowa (3),	

Źródło: opracowanie własne.

Województwo lubuskie dostarczyło w 2010 r. 2,2% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 31348 zł, przy średniej dla Polski 37096 zł. Wynik ten plasuje województwo na 9 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2003-2010 wyniosła 164,4%, przy średniej dla Polski równej 168%. W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo wysokim udziałem sektora usług 56,8% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 11,1% i 32,1% pracujących (GUS, BDR 2013).

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2013 to 1 023 317 mieszkańców, co stanowiło 2,7% ludności Polski. W województwie dolnośląskim struktura wieku w roku 2012 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 18,6% osób, produkcyjny: 64,9% i poprodukcyjny: 16,5% (Polska analogicznie: 18,3%, 63,9% i 17,8%). Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa w sierpniu 2013 r. 15,3%, dla porównania w Polsce - 13%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2013 wyniosło 3185,2 zł, czyli 84,5% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 8 uczelni wyższych, w których kształci się 21 tys. studentów, czyli 1,3% studentów w skali kraju. W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 3,1% uczniów województwa, natomiast do techników 2,9%.

Sektory strategiczne dla województwa ujęte w strategii rozwoju regionalnego to przede wszystkim: celulozowo-papierniczy, drzewny, elektroniczny, spożywczy, szklarski i ceramika budowlana, maszynowy, biotechnologia.

Preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej występują w województwie m.in. w 2 Specjalnych Strefach Ekonomicznych takich jak:

- SSE Kostrzyńsko-Słubicka, podstrefa: gm. Bytom Odrzański, gm. Czerwieńsk, gm. Dobiegniew, gm. Gubin, gm. Kargowa, gm. Kozuchów, gm. Lubsko, gm. Międzyrzecz, gm. Rzepin, gm. Skwierzyna, gm. Słubice, gm. Sulęcín, gm. Zielona Góra, m. Gorzów Wielkopolski, m. Gubin, m. Kostrzyn nad Odrą, m. Nowa Sól, m. Zielona Góra,
- SSE Wałbrzyska, podstrefa: gm. Szprotawa.

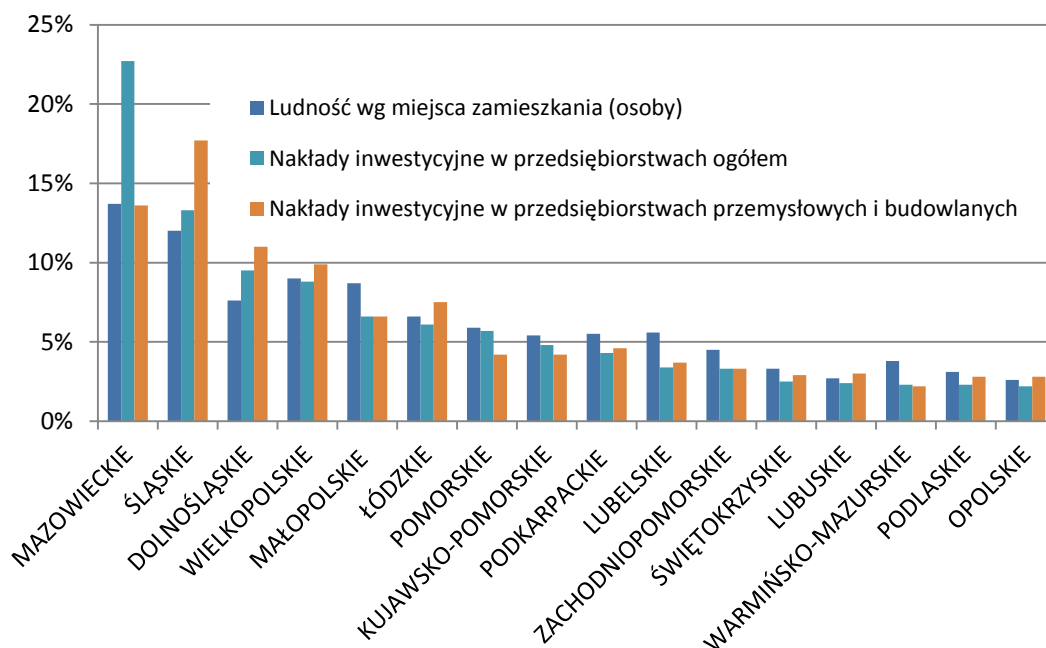
2. Pozycja województwa na mapie atrakcyjności inwestycyjnej Polski i Unii Europejskiej

Województwo lubuskie charakteryzuje się ogólną atrakcyjnością inwestycyjną na poziomie nieco poniżej średniej krajowej, o czym świadczy przyznanie województwu klasy D wg wskaźnika potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej PAI 2_GN (por. rys.1 w Aneksie). Jednak dla inwestycji w turystykę i gastronomię ocena jest korzystniejsza (klasa C. W oparciu o wskaźniki mniej rozbudowane, w mniejszym stopniu ujmujące kapitał społeczny i sferę badawczo-rozwojową (grupa wskaźników PAI 1) można pozytywnie ocenić atrakcyjność regionu dla inwestycji w handel i naprawy (PAI1_G: klasa B), turystyki i gastronomii (PAI1_I: klasa C)²

Atrakcyjność inwestycyjną można także określić na podstawie wskaźników rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), opartych na mikroklimatach takich jak: produktywność majątku trwałego, produktywność pracy, gospodarka finansowa JST oraz nakłady inwestycyjne. Biorąc pod uwagę powyższe kryteria region uzyskał ocenę wyróżniającą dla całej gospodarki regionalnej (RAI_GN - klasa B). Korzystna jest też ocena dla przemysłu (RAI_C) oraz dla usług dla biznesu (RAI_M- klasa C) — por. rys. 2 w Aneksie.

Potencjalna i rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna znalazła odzwierciedlenie w decyzjach inwestorów odnośnie przepływów kapitału. Ukazuje to rysunek 1.

Rysunek 1. Struktura regionalna nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach w 2011 roku na tle udziału w zaludnieniu (% wielkości krajowej)

Uwaga: są to najbardziej aktualne dane.

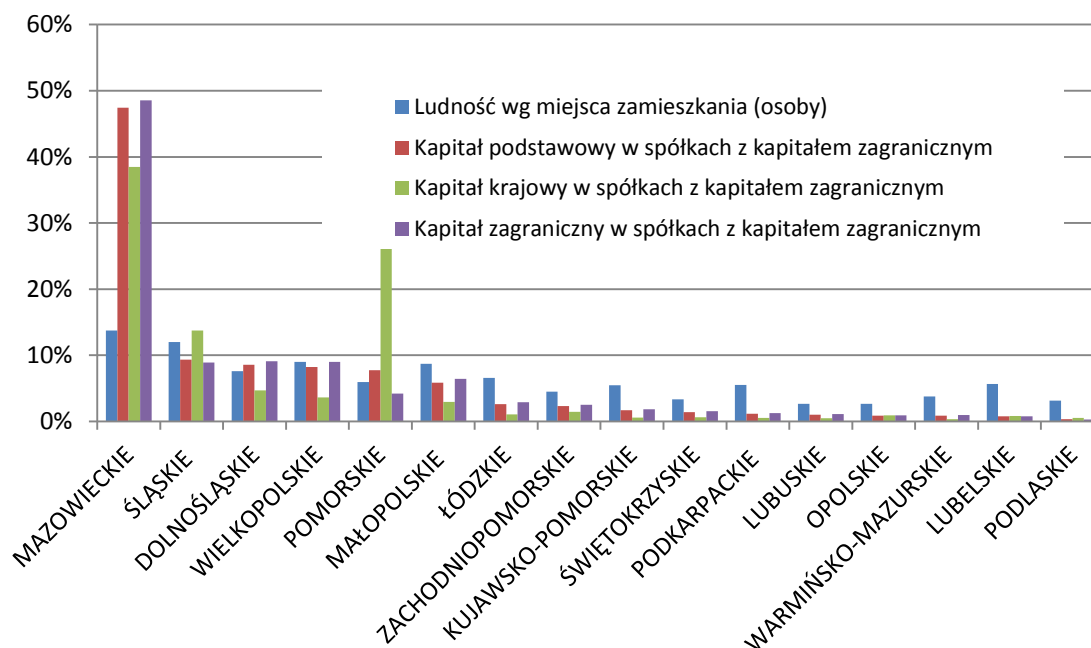
Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (data pobrania 13.11.2013)

²Sekcja C - przemysł przetwórczy, sekcja G - handel i naprawy, sekcja I - hotele i restauracje, sekcja M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie Instytutu Przedsiębiorstwa Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej - <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/publikacje>

Region lubuski w roku 2011 zajął trzynaste miejsce w Polsce pod względem nakładów inwestycyjnych dokonywanych w przedsiębiorstwach (2,4% jego wartości we wszystkich województwach). Jest wielkość zbliżona do udziału regionu w zaludnieniu kraju (2,7%). W świetle danych dotyczących kapitału podstawowego spółek z udziałem kapitału zagranicznego należy stwierdzić, iż przygraniczne położenie oraz tradycje przemysłowe stanowią nadal niewykorzystany potencjał rozwojowy województwa - por. rysunek 2.

Rysunek 2 Struktura regionalna kapitału w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego w 2011 roku na tle udziału w zaludnieniu (% wielkości krajowej)

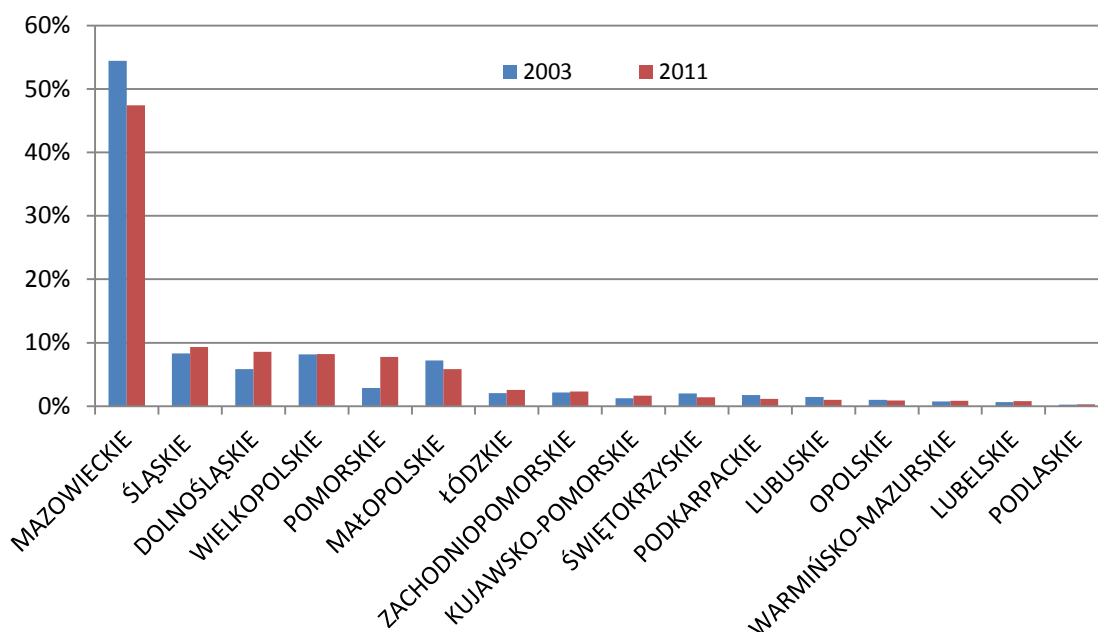

Uwaga: są to najbardziej aktualne dane.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych (data pobrania 13.11.2013).

O ile udział tego województwa w zaludnieniu kraju sięga 2,7%, o tyle wartość kapitału w spółkach z udziałem kapitału zagranicznego we wszystkich analizowanych przekrojach stanowi zaledwie po 1% krajowego ich poziomu. W latach 2003-2011 słaba pozycja konkurencyjna na rynku bezpośrednich inwestycji zagranicznych uległa lekkiemu spadkowi z 1,45 do 1,0% - por. rys.3.

Rysunek 3. Pozycja konkurencyjna województw na rynku inwestycji z kapitałem zagranicznym wg wartości kapitału podstawowego spółek z udziałem kapitału zagranicznego w latach 2003 i 2011 (% wielkości krajowej)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych, data pobrania 13.11.2013.

Szansą dla województwa lubuskiego może być staranne przygotowanie terenów inwestycyjnych, przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do posiadanych walorów lokalizacyjnych oraz wykorzystanie nowych form współpracy transgranicznej.

Region lubuski jest rozpatrywany jako potencjalna lokalizacja na tle innych regionów europejskich. Biorąc pod uwagę czynnik innowacyjności, rynkowy oraz kapitału ludzkiego region ten można zaklasyfikować na 237 pozycji wśród 270 regionów szczebla NUTS2 w UE przyznać klasę E – por. Tabela 2 w Aneksie.

Województwo ma przewagę konkurencyjną w zakresie kapitału ludzkiego, ocenionego na klasę A.

Mimo niskiej pozycji rankingowej może konkurować z regionami niżej ocenionymi, takimi jak: **włoskie**: Calabria, Basilicata; **słowackie**: Západné Slovensko, Stredné Slovensko, Východné Slovensko; **greckie**: Voreio Aigaio, Ipeiros, Dytiki Ellada, Anatoliki Makedonia, Thraki, Sterea Ellada, , Dytiki Makedonia, Peloponnisos; **portugalskie**: Norte, Alentejo, Região Autónoma dos Açores i Centro (PT); **węgierskie**: Észak-Magyarország, Dél-Alföld; Észak-Alföld; **hiszpańskie**: Extremadura; **bulgarskie**: Severoiztochen, Severen tsentralen, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen oraz Severozapaden; **rumuńskie**: Vest, Nord-Vest, Centru, Sud-Est, Sud-Vest Oltenia, Nord-Est oraz Sud – Muntenia.

3. Zróźnicowanie wewnętrzne atrakcyjności inwestycyjnej województw

Powiaty

Do najbardziej atrakcyjnych powiatów województwa lubuskiego należy zaliczyć: Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra - patrz tab. 2.

Tabela 1. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów województwa lubuskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Zielona Góra	0,341	A	A	A	A	A
Gorzów Wielkopolski	0,321	A	A	A	A	A
Powiat świebodziński	0,259	C	C	C	A	C
Powiat gorzowski	0,256	C	C	B	B	C
Powiat zielonogórski	0,243	C	C	C	B	C

Źródło: opracowanie własne.

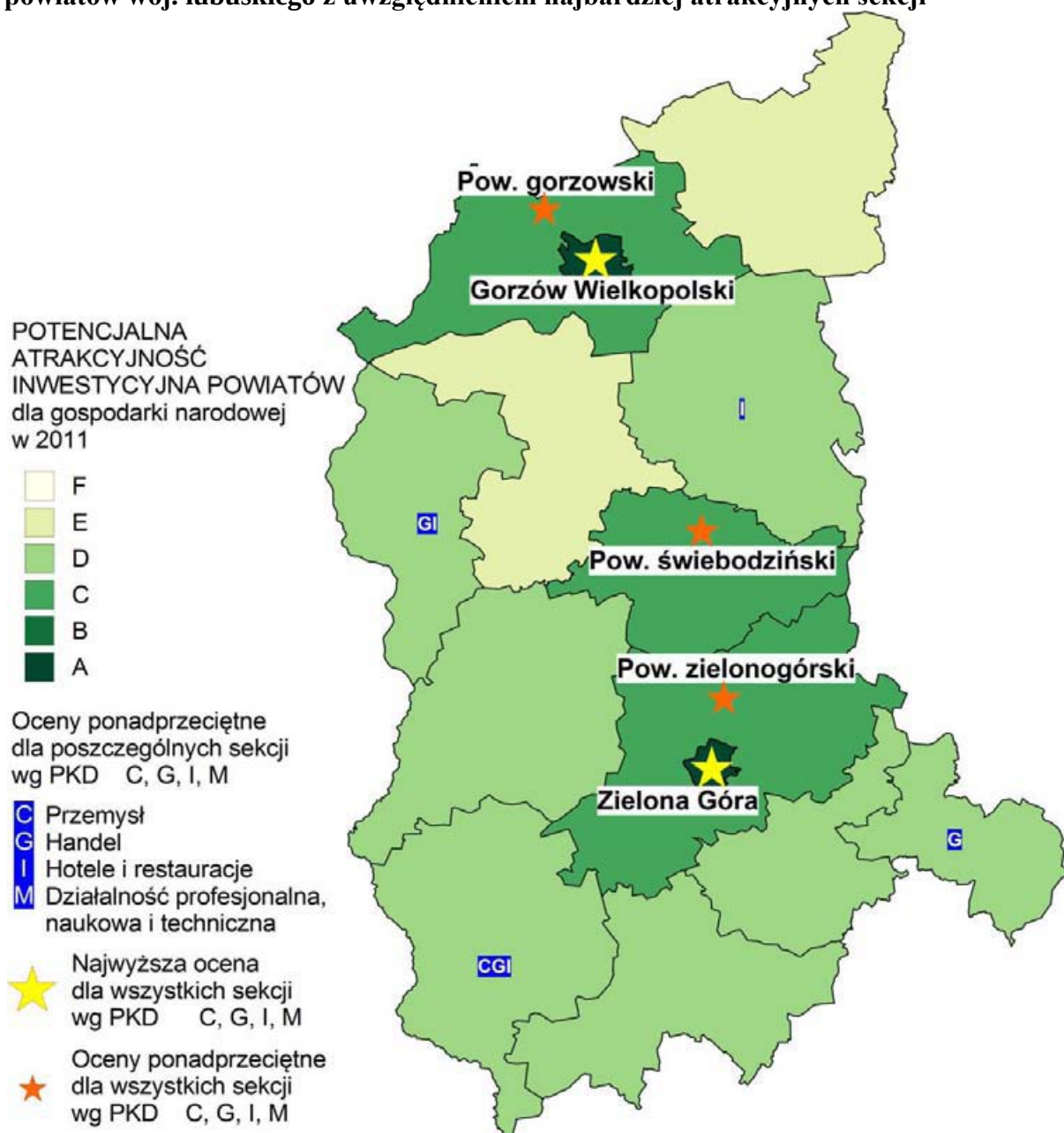
Wymienione powiaty poza powiatami: świebodzińskim, gorzowskim, zielonogórskim charakteryzują się bardzo wysoką atrakcyjnością inwestycyjną. Na wyróżnienie zasługują powiaty grodzkie: Zielona Góra oraz Gorzów Wielkopolski z uwagi na uzyskanie przez te jednostki klasy A potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich analizowanych sekcji gospodarki narodowej.

W odniesieniu do poniższych sekcji należy wyróżnić dodatkowo następujące powiaty:

- świebodziński, gorzowski, zielonogórski, żarski (klasa C) dla sekcji C,
- świebodziński, zielonogórski, wschowski (klasa C) dla sekcji G,
- żarski, międzyrzecki (klasa C) dla sekcji I oraz świebodziński, gorzowski, zielonogórski dla sekcji M.

Syntetyczną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej powiatów województwa lubuskiego zawiera rysunek 3.

Rysunek 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. lubuskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

Źródło: opracowanie własne.

Gminy

Podobnie jak w przypadku powiatów, również atrakcyjność gmin wykazuje duże zróżnicowanie. Wśród najlepiej ocenionych znalazły się takie gminy jak: Kostrzyn nad Odrą (1), Słubice (3), Gorzów Wielkopolski (1), Gubin (1), Nowa Sól (1), Lubrza (2), Żagań (1), Łęknica (1), Żary (1), Zielona Góra (1). Znalazło to także odzwierciedlenie w ich wysokich ocenach (A lub B) dla wszystkich analizowanych sekcji - por. tabela 3.

Tabela 2 Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa lubuskiego w dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Zielona Góra (1)	0,271	A	A	A	A	A
Gorzów Wielkopolski (1)	0,262	A	A	A	B	A
Gubin (1)	0,261	A	A	A	C	A
Nowa Sól (1)	0,249	A	A	A	D	A
Żary (1)	0,247	A	A	A	A	A
Kostrzyn nad Odrą (1)	0,240	A	A	A	A	A
Lubrza (2)	0,237	A	A	A	A	C
Żagań (1)	0,234	A	A	A	B	A
Łęknica (1)	0,223	A	A	A	A	C
Słubice (3)	0,218	A	A	A	A	A
Babimost (3)	0,213	B	B	A	A	B
Sulechów (3)	0,213	B	B	B	A	A
Świebodzin (3)	0,210	B	B	B	B	B
Zbąszynek (3)	0,209	B	B	B	B	B
Kłodawa (2)	0,206	B	B	B	A	A
Skwierzyna (3)	0,202	B	B	C	C	B
Międzyrzecz (3)	0,201	B	B	C	C	B
Wschowa (3)	0,201	B	B	B	D	B
Zielona Góra (2)	0,199	B	B	C	A	B
Witnica (3)	0,198	B	B	C	B	C

– gmina miejska, (2) – gmina wiejska, (3) – gmina wiejsko-miejska

Źródło: opracowanie własne.

Atrakcyjne gminy to także gminy zaliczone do klasy B wg wskaźnika PAI1_GN, takie jak: Kłodawa (2), Witnica (3), Międzyrzecz (3), Skwierzyna (3), Świebodzin (3), Zbąszynek (3), Babimost (3), Sulechów (3), Zielona Góra (2), Wschowa (3). Również i tę grupę gmin cechuje uniwersalność walorów lokalizacyjnych, dzięki czemu są atrakcyjne dla ogółu rozpatrywanych rodzajów działalności.

Cecha ta nie występuje natomiast we wszystkich gminach zaliczonych do klasy C. Warunek ten spełniły tylko gminy: Brzozów (3), Korczyna (2), Lesko (3), Strzyżów (3), Czarna (2), Ulanów (3), Pysznica (2) – patrz tablica 3 w aneksie.

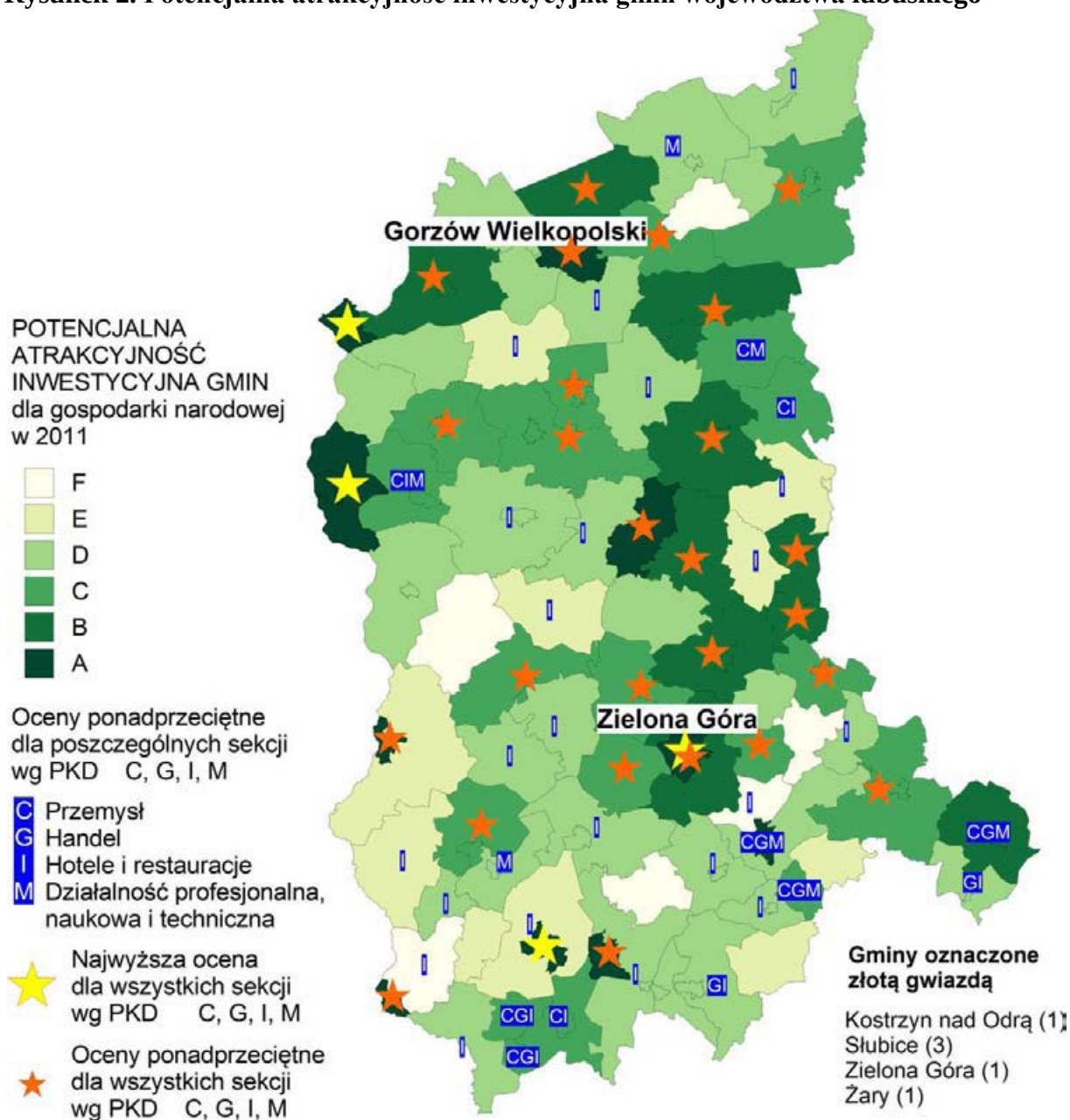
W odniesieniu do poszczególnych sekcji oprócz już wcześniej wymienionych należy wyróżnić następujące gminy klasy C:

- Santok (2), Przytoczna (2), Pszczew (2), Ośno Lubuskie (3), Rzepin (3), Drezdenko (3), Lubniewice (3), Sulęcín (3), Krosno Odrzańskie (3), Bytom Odrzański (3), Czerwieńsk (3), Kargowa (3), Świdnica (2), Zabór (2), Gozdnic (1), Iłowa (3), Wymiarki (2), Lubsko (3), Sława (3) - dla sekcji C,
- Santok (2), Witnica (3), Międzyrzecz (3), Skwierzyna (3), Ośno Lubuskie (3), Drezdenko (3), Lubniewice (3), Sulęcín (3), Krosno Odrzańskie (3), Bytom Odrzański (3), Czerwieńsk (3), Kargowa (3), Świdnica (2), Zabór (2), Zielona Góra (2), Szprotawa (3), Wymiarki (2), Lubsko (3), Sława (3), Szlichtyngowa (3) - dla sekcji G,
- Deszczno (2), Santok (2), Bledzew (2), Międzyrzecz (3), Skwierzyna (3), Dobiegniew (3), Drezdenko (3), Krzeszyce (2), Gubin (1), Bytnica (2), Dąbie (2), Krosno Odrzańskie (3), Kolsko (2), Kożuchów (3), Nowe Miasteczko (3), Otyń (2), Szczaniec (2), Kargowa

- (3), Nowogród Bobrzański (3), Szprotawa (3), Wymiarki (2), Żagań (2), Brody (2), Lubsko (3), Przewóz (2), Żary (2), Szlichtyngowa (3) - dla sekcji I,
- Santok (2), Witnica (3), Przytoczna (2), Ośno Lubuskie (3), Rzepin (3), Drezdenko (3), Strzelce Krajeńskie (3), Lubniewice (3), Sulęcín (3), Krosno Odrzańskie (3), Bytom Odrzański (3), Lubrza (2), Czerwieńsk (3), Zabór (2), Łęknica (1), Jasień (3), Sława (3) - dla sekcji M.

Syntetyczną ocenę atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa lubuskiego zawiera rysunek 4.

Rysunek 2. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa lubuskiego

Źródło: opracowanie własne.

4. Wsparcie instytucjonalne inwestora i przedsiębiorcy w województwie

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw. Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. następujące podmioty:

- izby gospodarcze: Izba Rzemiosła i Przedsiębiorców w Gorzowie Wielkopolskim, Lubuskie Zrzeszenie Grup Producentów Rolnych Izba Gospodarcza w Zielonej Górze, Izba Rzemieślnicza i Przedsiębiorczości w Zielonej Górze, Lubuska Izba Budownictwa w Zielonej Górze, Lubuska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa w Zielonej Górze, Lubuska Okręgowa Izba Architektów w Zielonej Górze, Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa w Gorzowie Wielkopolskim, Łużycka Izba Gospodarcza w Żarach, Lubuska Izba Rolnicza w Zielonej Górze, Gubińska Izba Gospodarcza,
- stowarzyszenia (w tym centra biznesu): Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii Uniwersytetu Zielonogórskiego, Centrum Biznesu w Zielonej Górze, Regionalne Centrum Technologii i Wiedzy INTERIOR Sp. z o.o. w Nowej Soli, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników, Mechaników Polskich (SIMP) Oddział w Gorzowie Wielkopolskim, Lubuskie Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego w Gorzowie Wielkopolskim, Zielonogórska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych NOT w Zielonej Górze,,
- inkubatory przedsiębiorczości: Fundacja „Przedsiębiorczość” w Żarach, Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości Uniwersytet Zielonogórski, Stowarzyszenie Wspierania Małej Przedsiębiorczości Dobiegniew, Inkubator Przedsiębiorczości - Lubuska Fundacja Zachodnie Centrum Gospodarcze w Gorzowie Wielkopolskim,
- Parki (technologiczne, naukowo-badawcze, przemysłowe): Lubuski Park Przemysłowo – Technologiczny Sp. z o.o. w Zielonej Górze, Park Naukowo-Technologiczny Uniwersytetu Zielonogórskiego w Nowym Kisielinie, Park Technologiczny INTERIOR w Nowej Soli,
- ośrodki doradztwa (w tym: doradztwa personalnego, rolniczego): Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku, Lubuski Ośrodek Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych w Kalsku, Lubuskie Centrum Szkoleniowo – Doradcze w Zielonej Górze,
- instytucje finansowe (fundusze poręczeniowe i gwarancyjne): Lubuski Fundusz Pożyczkowy w Zielonej Górze, Lubuski Fundusz Poręczeń Kredytowych w Zielonej Górze,
- inne: Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Zielonej Górze, Żagańska Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o., Lubuska Organizacja Pracodawców w Gorzowie Wielkopolskim, Organizacja Pracodawców Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze, Polsko-Niemieckie Towarzystwo Wspierania Gospodarki S.A. w Gorzowie Wielkopolskim, Euroregion „PRO EUROPA VIADRINA”, Euroregion „SPREWA-NYSA-BÓBR”, Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wielkopolskim.

Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii Uniwersytetu Zielonogórskiego służy promocji i zacieśnieniu współpracy pomiędzy nauką a gospodarką poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów i konferencji dla kadry kierowniczej, specjalistów,

pracowników przedsiębiorstw, jak również pracowników Uniwersytetu Zielonogórskiego. Oferta szkoleń obejmuje m.in.: fundusze Unii Europejskiej, ochronę praw własności intelektualnej, systemy informatyczne, zintegrowane systemy zarządzania, kompleksowe zarządzanie przez jakość (TQM). Ośrodek Enterprise Europe Network działający przy Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii Uniwersytetu Zielonogórskiego oferuje m.in. bezpłatne usługi i działania informacyjne i doradcze w zakresie funkcjonowania rynku wewnętrznego w obszarach: prawa wspólnotowego, finansowania przedsiębiorstw, polityki badawczo-rozwojowej, przetargów publicznych; wsparcia rozwoju współpracy transgranicznej (wyszukiwanie partnerów biznesowych, misje, wsparcie negocjacji); doradztwa w zakresie rozwoju innowacji poprzez wykorzystanie prac badawczych w przedsiębiorstwach. (www.cptt.uz.zgora.pl/, 29.10.2013.).

Fundacja „Przedsiębiorczość” w Żarach. Fundacja świadczy usługi informacyjne, szkoleniowe, doradcze i finansowe w celu wspierania przedsięwzięć gospodarczych w miejscowym środowisku. W strukturach Stowarzyszenia prowadzone są: Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości (kursy i szkolenia przygotowujące do prowadzenia działalności gospodarczej, a także usługi informacyjne i doradcze dla małych i średnich firm już działających,) oraz Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości (fundusz pożyczkowy finansuje rozwój i rozpoczęcie działalności gospodarczej mającej na celu stworzenie trwałych miejsc pracy). W ramach Fundacji działa **Inkubator Przedsiębiorczości**, który oferuje wynajem powierzchni biurowych i handlowo-produkcyjnych dla nowopowstałych firm na warunkach preferencyjnych oraz usługi dodatkowe, w tym m.in.: doradztwo z zakresu finansów, rachunkowości, zarządzania, marketingu, prawa gospodarczego, szkolenia, obsługę administracyjno-biurową, promocję nowopowstałych przedsiębiorstw przyjętych do Inkubatora oraz ich produktów i usług. Inkubator Przedsiębiorczości kieruje swe działania również do przedsiębiorców już istniejących, prowadzących firmy o znaczącym potencjale rozwoju, posiadających wykwalifikowaną kadrę, zainteresowanych realizacją projektów rozwojowych, takich jak: rozszerzenie rynków zbytu, usprawnienie sprzedaży i obsługi klientów, podniesienie jakości produkcji i zarządzania, oraz możliwości pozyskiwania środków unijnych. W 2013r. powstał projekt Inkubatora NGO, którego celem jest m.in. bieżące wsparcie organizacji w realizacji ich działań statutowych, wsparcie doradcze w zakresie tworzenia wniosków grantowych, wsparcie lokalowe dla organizacji pozarządowych oraz coaching i mentoring dla kadry NGO. (www.fundacja.zary.pl/, 29.10.2013.).

Lubuski Park Przemysłowo-Technologiczny w Zielonej Górze. Park składa się z dwóch kompleksów: Parku Naukowo-Technologicznego Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Parku Przemysłowego (objętego statusem SSE). Realizacja idei Parku Naukowo-Technologicznego umożliwi transfer badań, nowoczesnych technologii i innowacji z obszaru nauki do gospodarki. Tereny Parku Przemysłowego planuje się z przeznaczeniem pod inwestycje produkcyjne, składy i magazyny, zabudowę usługową. (<http://lppt.pl/>, 29.10.2013.).

Park Naukowo-Technologiczny Uniwersytetu Zielonogórskiego. Oferta Parku obejmuje szkolenia i doradztwo dla pracowników przedsiębiorstw, a także pracowników naukowo-dydaktycznych Uniwersytetu Zielonogórskiego, usługi badawczo – rozwojowe, komercjalizację wyników badań naukowych. Park obejmuje: Centrum Budownictwa Zrównoważonego i Energii, Centrum Innowacji – „Technologie dla Zdrowia Człowieka”, Centrum Technologii Informatycznych, Centrum Logistyczne PNT i Platformę Na Rzecz Nauki i Gospodarki. W skład Parku wchodzi również **Inkubator Przedsiębiorczości**, którego oferta obejmuje: wynajem powierzchni biurowej, produkcyjnej, części magazynowej na preferencyjnych warunkach oraz sal konferencyjnych i szkoleniowych, doradztwo w zakresie

komercjalizacji wiedzy, doradztwo i pomoc w zakresie pozyskiwania funduszy na rozwój firm, doradztwo naukowe w zakresie innowacji oraz działania promocyjne. (www.pnt.uz.zgora.pl/, 29.10.2013.).

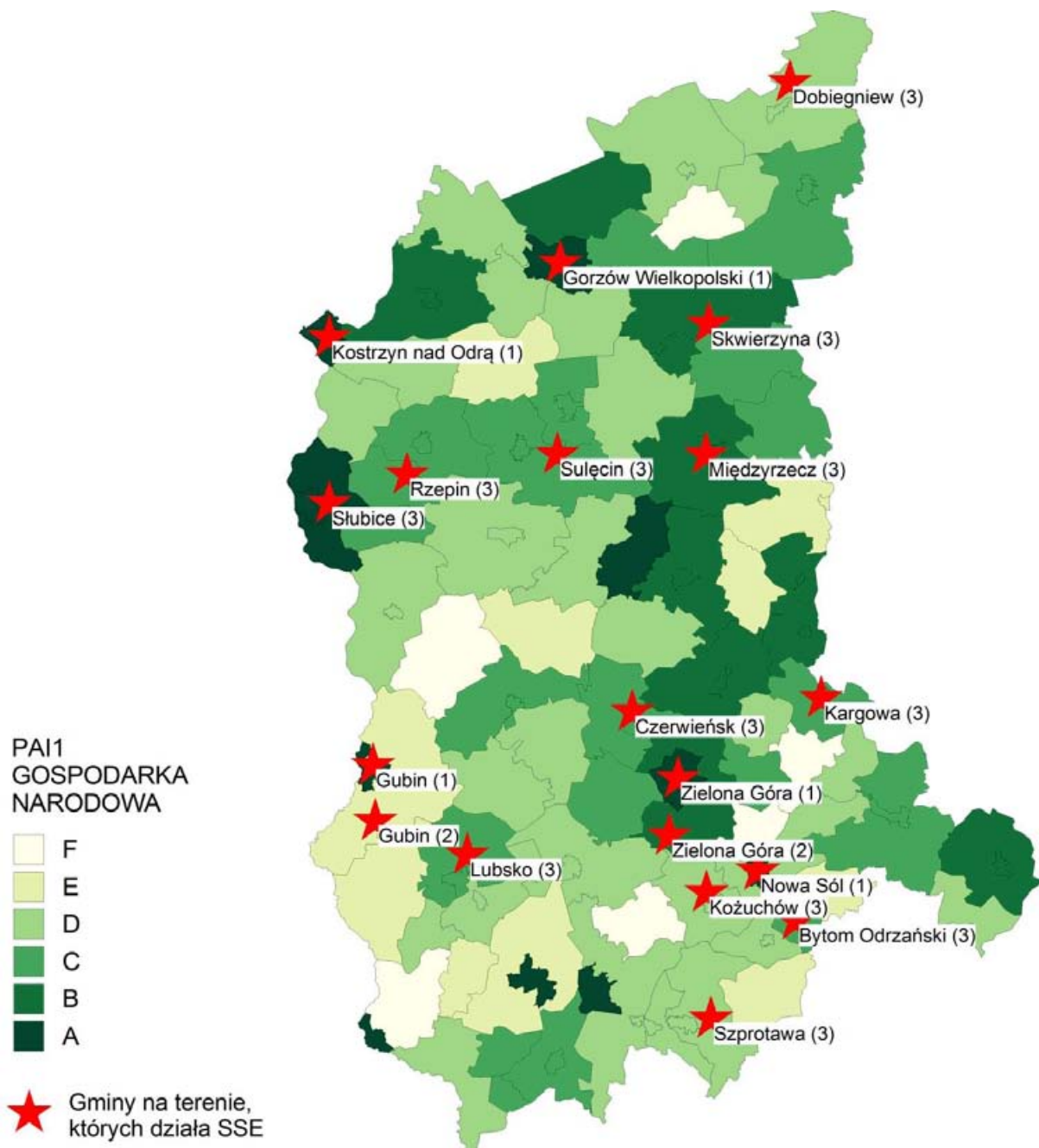
Lubuski Fundusz Pożyczkowy w Zielonej Górze. Fundusz udziela pożyczek dla firm - obrotowych na zakup towarów, surowców i materiałów, inwestycyjnych oraz pożyczek na realizację inwestycji finansowanej ze środków unijnych. Projekt zakłada udzielanie pożyczek dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej realizujących przedsięwzięcia na terenie województwa lubuskiego (maksymalna kwota pożyczki ustalona została w wysokości 400.000 zł a maksymalny okres jej spłaty 84 miesiące). Fundusz udziela także mikropożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób, które planują założenie własnej działalności gospodarczej i są zainteresowane wsparciem finansowym oraz szkoleniowo – doradczym w zakresie prowadzenia nowo założonej działalności gospodarczej (maksymalna wysokość pożyczki wynosi 50 000 zł). (<http://www.lfp.region.zgora.pl/>, 29.10.2013.).

Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Zielonej Górze. Agencja jest ośrodkiem Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (KSU) oraz posiada status Regionalnej Instytucji Finansującej dla wybranych działań Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Zakres zadań oferowanych przez Punkt Konsultacyjny obejmuje m.in. usługi informacyjne, wyszukiwanie potencjalnych partnerów gospodarczych w dostępnych bazach danych oraz organizowanie i przeprowadzanie spotkań informacyjnych, konferencji i seminariów w ramach dostępnych programów pomocowych. Oferta Agencji obejmuje ponadto szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, administracji państwowej, szkół, instytucji kultury oraz organizacji sportowych oraz instytucji otoczenia biznesu. W strukturach Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Zielonej Górze działa Lubuski Fundusz Pożyczkowy w Zielonej Górze. (<http://www.region.zgora.pl/>, 29.10.2013.).

Specjalne strefy ekonomiczne w województwie lubuskim - efekty funkcjonowania

Na terenie województwa lubuskiego funkcjonują 2 specjalne strefy ekonomiczne: Kostrzyńsko-Słubicka i Wałbrzyska. Do końca 2012 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 5 miast i 14 gmin - zob. rys. 5.

Rys. 5. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa lubuskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Pierwsze tereny strefowe powołano w 1997 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2012 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 2,7 mld zł, co stanowi 3% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły 8,2 tys. nowych miejsc pracy w regionie, co stanowi 4% wszystkich nowych miejsc pracy utworzonych w strefach (tab. 4).

Tab. 4. Efekty funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na koniec 2012 r.

Nazwa SSE i podstrefy	Powiat, gmina	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w przychodach lub zatrudnieniu)	Skumulowane nakłady inwestycyjne na koniec 2012 r. w mln zł	Liczba miejsc pracy na koniec 2012 r.
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Kostrzyn	Powiat gorzowski, gmina Kostrzyn nad Odrą (1)	papier i wyroby z papieru	1 083,52	2 293
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Międzyrzecz	Powiat międzyrzecki, gmina Międzyrzecz (3)	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	79,79	279
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Skwierzyna	Powiat międzyrzecki, gmina Skwierzyna (3)	brak inwestorów		
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Rzepin	Powiat słubicki, gmina Rzepin (3)	usługi związane z administracyjną obsługą biura i pozostałe usługi wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej	38,66	186
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Słubice	Powiat słubicki, gmina Słubice (3)	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych,	170,64	525
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Dobiegniew	Powiat strzelecko-drezdenecki, gmina Dobiegniew (3)	brak inwestorów		
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Sulęcín	Powiat sulęciński, gmina Sulęcín (3)	brak inwestorów		
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Gorzów	Powiat m.Gorzów Wielkopolski, gmina Gorzów Wielkopolski (1)	komputery, wyroby elektroniczne i optyczne, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli), przyczepy i naczepy,	721,19	2 915
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Gubin	Powiat krośnieński, gmina Gubin (1)	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	21,21	117
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Gubin	Powiat krośnieński, gmina Gubin (2)	artykuły spożywcze	13,18	
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Nowa Sól	Powiat nowosolski, gmina Nowa Sól (1)	metale, pojazdy samochodowe (z wyłączeniem motocykli),	560,44	1 389

		przyczepy i naczepy,		
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Bytom Odrzański	Powiat nowosolski, gmina Bytom Odrzański (3)	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania	3,02	11
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Kozuchów	Powiat nowosolski, gmina Kozuchów (3)	brak inwestorów		
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Czerwieńsk	Powiat zielonogórski, gmina Czerwieńsk (3)	skóry i wyroby ze skór wyprawionych, magazynowanie i usługi wspomagające transport,	22,39	50
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Kargowa	Powiat zielonogórski, gmina Kargowa (3)	brak inwestorów		
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Zielona Góra	Powiat zielonogórski, gmina Zielona Góra (2)	brak inwestorów		
Wałbrzyska SSE/ Podstrefa Szprotawa	Powiat żagański, gmina Szprotawa (3)	brak inwestorów		
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Lubsko	Powiat żarski, gmina Lubsko (3)	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	2,01	1
Kostrzyńsko-Słubicka SSE/ Podstrefa Zielona Góra	Powiat m.Zielona Góra, gmina Zielona Góra (1)	urządzenia elektryczne i nieelektryczny sprzęt gospodarstwa domowego	25,77	426

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

Struktura branżowa inwestycji jest dość zróżnicowana. Największe inwestycje zostały zrealizowane w branży papierniczej w Kostrzynie (ARCTIC PAPER KOSTRZYN S.A., ICT POLAND SP. Z O.O., PPHU UNIPACO S.A., HANKE TISSUE SP. Z O.O., „STENQVIST POLSKA” Sp. z o.o.), w branży wyrobów z tworzyw sztucznych lub produkcji urządzeń optycznych w Gorzowie (FAURECIA GORZÓW S.A., YETICO S.A., BriVictory Display Technology (Poland) SP. Z O.O., TPV DISPLAYS POLSKA SP. Z O.O., HMP HEIDENHAIN-MICROPRINT SP. Z O.O.) i branży motoryzacyjnej w Nowej Soli (BCC POLSKA SP. Z O.O., GROCLIN SERVICE SP. Z O.O. FABRYKA TAPICERKI SAMOCHODOWEJ FATSA SP. Z O.O., JOST POLSKA SP. Z O.O., UTECHENY POLSKA SP. Z O.O., GEDIA POLAND ASSEMBLY SP. Z O.O., NORD NAPĘDY ZAKŁADY PRODUKCYJNE SP. Z O.O., VOIT POLSKA SP. Z O.O., JOST POLSKA SP. Z O.O., GEDIA POLAND ASSEMBLY SP. Z O.O., GEDIA POLAND SP. Z O.O., JOST POLSKA SP. Z O.O.).

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa lubuskiego zakłada się pozyskiwanie inwestorów z branży drzewnej, papierniczej, maszynowej oraz elektrotechnicznej, gwarantujących tworzenie miejsc pracy w dziedzinach, w których województwo dysponuje dużym potencjałem kadrowym oraz zapleczem okołobiznesowym, inwestorów wspierających rozwój klastra papierniczego oraz

metalowego, przy uwzględnieniu firm i instytucji naukowych zainteresowanych transferem wiedzy innowacyjnej do przemysłu - zarówno w przypadku strefy Kostrzyńsko-Słubickiej oraz Wałbrzyskiej.

Gmina na 5

Studenckie Koło Naukowe Przedsiębiorczości i Analiz Regionalnych, działające przy Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej już po raz kolejny opublikowało wyniki raportu z badania jakości obsługi potencjalnych inwestorów przez urzędy gmin. Przedmiotem badań jakościowych nad atrakcyjnością inwestycyjną jest ocena stron internetowych oraz ocena kontaktu elektronicznego w wersji polsko - i anglojęzycznej z urzędami gmin. Efektem badania jest ranking Gmina na 5!, który nagradza tym tytułem jednostki samorządu terytorialnego wyróżniające się wysokim poziomem obsługi z wykorzystaniem elektronicznych narzędzi komunikacji. Badania prowadzone są metodą tajemniczego klienta (ang. *mystery client*). W tegorocznej edycji na potrzeby rankingu ocenie poddano wszystkie gminy klasy A wg rankingu PAI 2010.

W efekcie przeprowadzonej oceny tytułem "Gminy na 5!" wyróżniono 90 gmin, z czego 1 z terenu województwa lubuskiego (tab. 5).

Tabela 5. Gmina województwa lubuskiego nagrodzona tytułem Gminy na 5!

Lokata w rankingu	Gmina	Ocena witryn internetowych	Ocena korespondencji w języku polskim	Ocena korespondencji w języku angielskim	Suma
72	Zielona Góra (1)	11,0	9,0	0,0	20,0

Źródło: Opracowanie własne.

Tytuł Gminy na 5! został przyznany miastu Zielona Góra z uwagi na interesującą zawartość strony internetowej, która zawiera szczegółowy opis oferty inwestycyjnej. Pomimo braku odpowiedzi na maila w języku angielskim, miasto przesłało wzorcową zwięzłą odpowiedź w języku polskim. W korespondencji mailowej przedsiębiorca szczegółowo został poinformowany o procesie rejestracji działalności gospodarczej, instytucjach i programach wspierania przedsiębiorczości, stronach przydatnych dla przedsiębiorcy.

5. Mocne i słabe strony województwa

Województwo lubuskie jest regionem o silnie zarysowanej specyfice, mającej wpływ na jego mocne i słabe strony. Jeśli dokonamy ich podziału w zależności od głównych uwarunkowań i czynników lokalizacji inwestycji, ujętych w mikroklimatach tworzących oceny potencjalnej i rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej, to można je pogrupować w mocne strony (mikroklimaty o ocenach A, B lub C) oraz słabe strony (mikroklimaty o ocenach D, E lub F) - patrz tabela 6.

Tabela 6. Mocne i słabe strony województwa lubuskiego

Mocne strony województwa wg mikroklimatów IP SGH	Słabe strony województwa wg mikroklimatów IP SGH
Gospodarka narodowa	

Mikroklimat zasoby pracy klasa B Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Mikroklimat rynkowy klasa C Samofinansowanie jst klasa B Nakłady inwestycyjne klasa A	Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa D Mikroklimat społeczny klasa D Mikroklimat administracja klasa F Mikroklimat innowacyjność klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa D Rentowność majątku trwałego klasa D Rentowność przedsiębiorstw klasa E
Przemysł kapitałochłonny	
Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa B Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Mikroklimat społeczny klasa C Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat zasoby pracy klasa D Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa F Mikroklimat innowacyjność klasa D Rentowność majątku trwałego klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Nakłady inwestycyjne klasa D
Przemysł pracochłonny	
Mikroklimat zasoby pracy klasa C Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Mikroklimat rynkowy klasa C Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa D Mikroklimat społeczny klasa E Mikroklimat administracja klasa F Rentowność majątku trwałego klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Nakłady inwestycyjne klasa D
Handel	
Mikroklimat zasoby pracy klasa A Mikroklimat społeczny klasa C Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa D Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa D Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa E Rentowność majątku trwałego klasa F Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa F Nakłady inwestycyjne klasa D
Turystyka	
Mikroklimat zasoby pracy klasa B Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa A Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa B Mikroklimat społeczny klasa B Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa E Rentowność majątku trwałego klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa D Nakłady inwestycyjne klasa D
Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	
Mikroklimat infrastruktura techniczna klasa C Mikroklimat infrastruktura społeczna klasa C Samofinansowanie jst klasa B	Mikroklimat zasoby pracy klasa D Mikroklimat społeczny klasa D Mikroklimat rynkowy klasa D Mikroklimat administracja klasa F Mikroklimat innowacyjność klasa D Rentowność majątku trwałego klasa D Produktywność pracy przedsiębiorstw klasa E Nakłady inwestycyjne klasa D

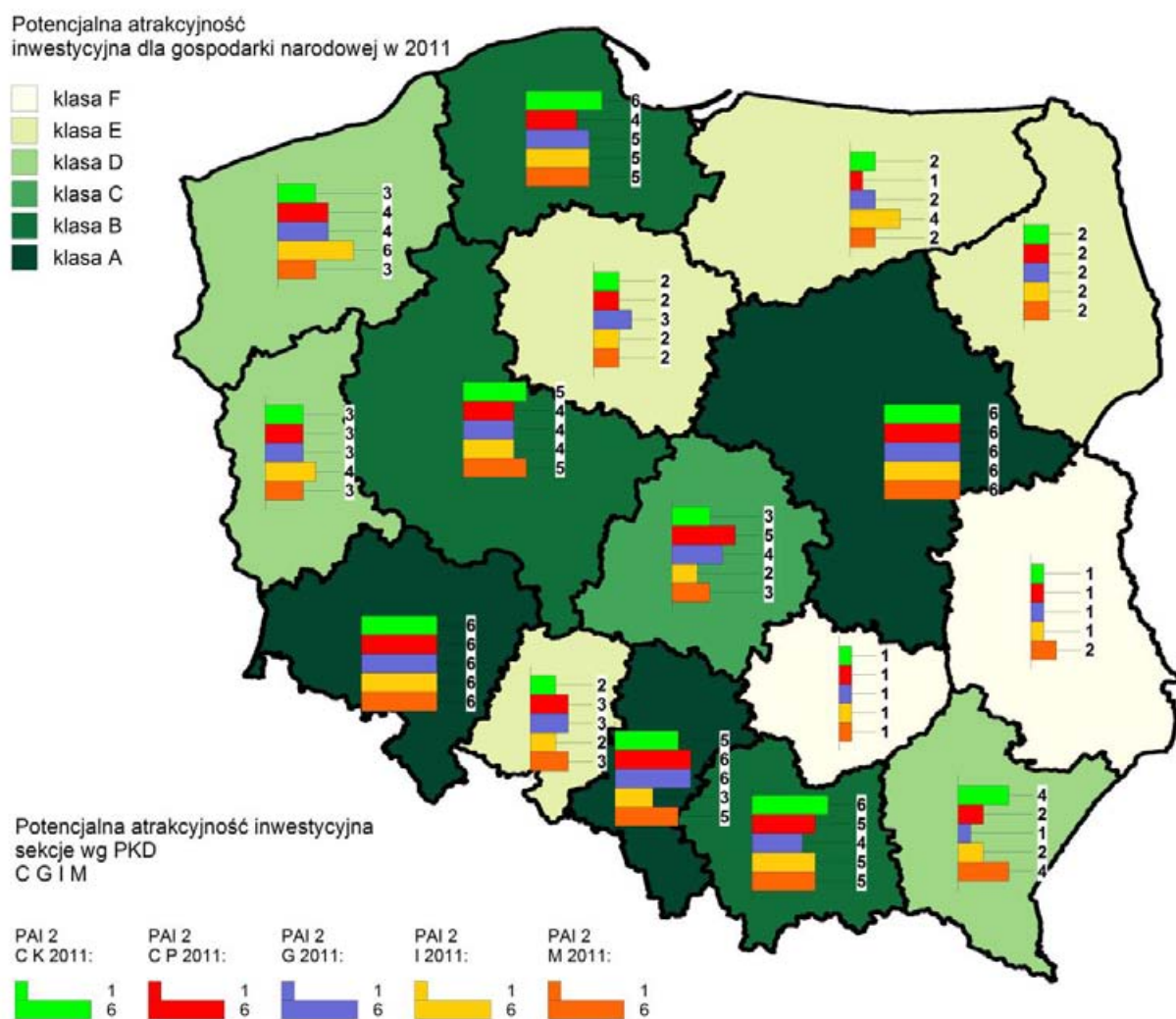
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań Instytutu Przedsiębiorstwa SGH.

Podsumowanie

Lokomotywami rozwoju województwa lubuskiego są miasta na prawach powiatu: Gorzów Wielkopolski i Zielona Góra, jak również powstałe w tym regionie specjalne strefy ekonomiczne. W związku z konkurencyjnością średnich i dużych przedsiębiorstw województwo jest predestynowane do tworzenia klastrów międzyregionalnych, zwłaszcza w takich sektorach, jak: produkcja wyrobów tekstylnych, produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych, produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli, działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki, a także produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia.

ANEKS

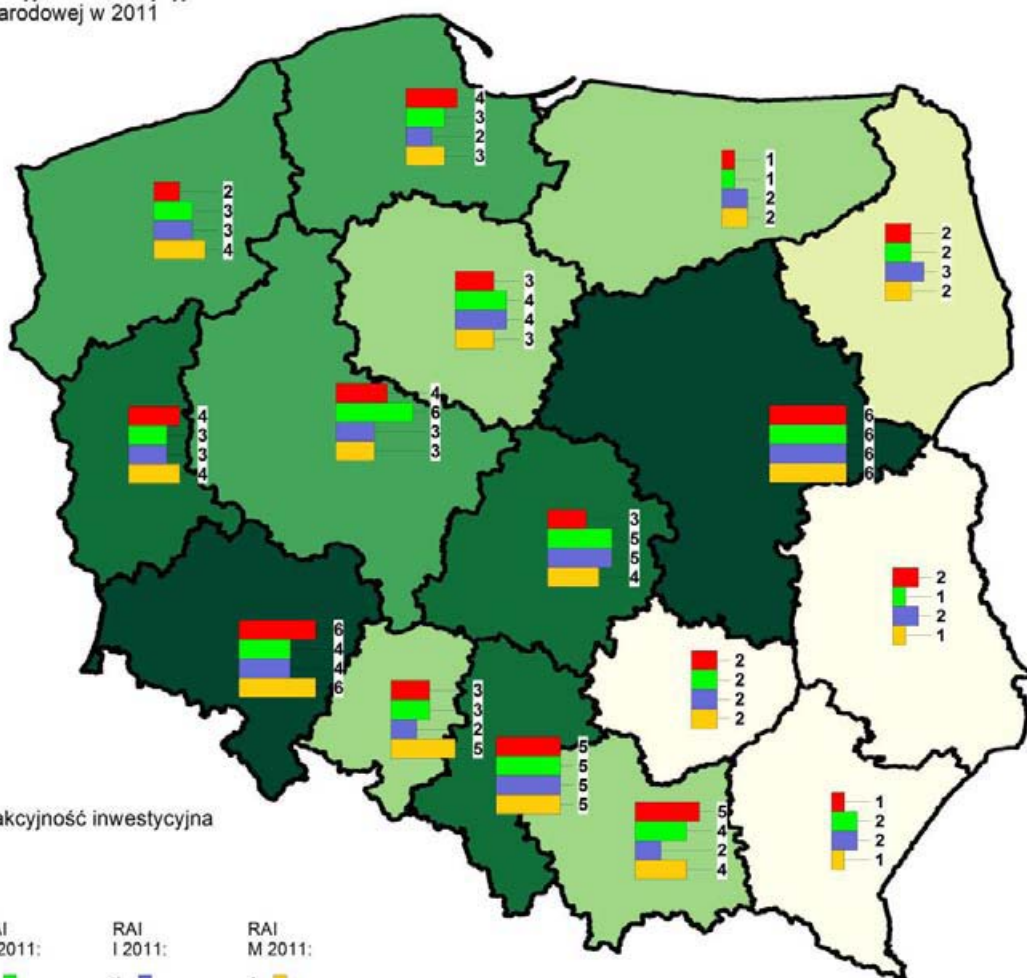
Rysunek 1. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

Rysunek 2. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna województw w Polsce w podziale na podstawowe sekcje gospodarcze

Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna dla gospodarki narodowej w 2011

- klasa F
- klasa E
- klasa D
- klasa C
- klasa B
- klasa A

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 1. Zbiorne zestawienie wskaźników atrakcyjności inwestycyjnej dla województw

Województwo	DOLNOŚLĄSKIE	KUJAWSKO-POMORSKIE	LUBELSKIE	LUBUSKIE	ŁÓDZKIE	MAŁOPOLSKIE	MAZOWIECKIE	OPOLSKIE	PODKARPACKIE	PODLASKIE	POMORSKIE	ŚLĄSKIE	ŚWIĘTOKRZYSKIE	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	WIELKOPOLSKIE	ZACHODNIOPOMORSKIE
PAI1 GN	A	D	F	D	D	C	A	E	D	E	B	A	F	D	B	B
PAI2 GN	A	E	F	D	C	B	A	E	D	E	B	A	F	E	B	D
RAI GN	A	D	F	B	B	D	A	D	F	E	C	B	F	D	C	C
PAI1 C	A	D	F	D	C	C	A	D	E	F	B	A	F	E	B	B
PAI2 C KAPITAŁ	A	E	F	D	D	A	A	E	C	E	A	B	F	E	B	D
PAI2 C PRACA	A	E	F	D	B	B	A	D	E	E	C	A	F	F	C	C
RAI C	A	D	E	C	D	B	A	D	F	E	C	B	E	F	C	E
PAI1 G	A	F	F	B	E	B	A	D	D	F	A	C	F	C	C	B
PAI2 G	A	D	F	D	C	C	A	D	F	E	B	A	F	E	C	C
RAI G	C	C	F	D	B	C	A	D	E	E	D	B	E	F	A	D
PAI1 I	B	E	F	C	E	B	A	E	E	E	A	C	F	C	C	A
PAI2 I	A	E	F	C	E	B	A	E	E	E	B	D	F	C	C	A
RAI I	C	C	E	D	B	E	A	E	E	D	E	B	E	E	D	D
PAI1 M	A	E	F	D	D	C	A	D	D	E	B	A	F	D	B	B
PAI2 M	A	E	E	D	D	B	A	D	C	E	B	B	F	E	B	D
RAI M	A	D	F	C	C	C	A	B	F	E	D	B	E	E	D	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej

Tabela 2. Ocena atrakcyjności na podstawie unijnego wskaźnika potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej PAI UE w roku 2011

	Mikroklimat Kapitał Ludzki	Mikroklimat Rynkowy	Mikroklimat Innowacyjność	Wskaźnik syntetyczny
Dolnośląskie	B	D	D	D
Kujawsko-Pomorskie	B	E	F	E
Lubelskie	B	F	E	F
Lubuskie	A	F	E	E
Łódzkie	A	E	E	E
Małopolskie	C	E	E	E
Mazowieckie	A	C	B	B
Opolskie	C	F	E	F
Podkarpackie	C	F	E	F
Podlaskie	B	F	E	F
Pomorskie	B	D	D	D
Śląskie	B	D	E	D
Świętokrzyskie	A	F	F	F

Warmińsko-Mazurskie	B	F	E	F
Wielkopolskie	A	E	E	E
Zachodniopomorskie	C	E	E	E

Źródło: opracowanie własne na podstawie obliczeń H. Godlewskiej-Majkowskiej i M. Czerneckiego, wykonanych w ramach realizacji badania statutowego: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów a lokalizacja przedsiębiorstwa w gospodarce globalnej* (zespół: dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska prof. SGH – kierownik badania, dr P. Bartoszczuk, dr P. Zarębski, mgr M. Typa, mgr M. Czernecki).

Tabela 3. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna powiatów województwa lubuskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN_klasy	PAI1_C_klasy	PAI1_G_klasy	PAI1_I_klasy	PAI1_M_klasy
Zielona Góra	0,341	A	A	A	A	A
Gorzów Wielkopolski	0,321	A	A	A	A	A
Powiat świebodziński	0,259	C	C	C	A	C
Powiat gorzowski	0,256	C	C	B	B	C
Powiat zielonogórski	0,243	C	C	C	B	C

Źródło: jak do tab. 1.

Tabela 4. Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna gmin województwa lubuskiego dla gospodarki narodowej oraz wybranych sekcji

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN_klasy	PAI1_C_klasy	PAI1_G_klasy	PAI1_I_klasy	PAI1_M_klasy
Zielona Góra (1)	0,271	A	A	A	A	A
Gorzów Wielkopolski (1)	0,262	A	A	A	B	A
Gubin (1)	0,261	A	A	A	C	A
Nowa Sól (1)	0,249	A	A	A	D	A
Żary (1)	0,247	A	A	A	A	A
Kostrzyn nad Odrą (1)	0,240	A	A	A	A	A
Lubrza (2)	0,237	A	A	A	A	C
Żagań (1)	0,234	A	A	A	B	A
Łęknica (1)	0,223	A	A	A	A	C
Słubice (3)	0,218	A	A	A	A	A
Babimost (3)	0,213	B	B	A	A	B
Sulechów (3)	0,213	B	B	B	A	A
Świebodzin (3)	0,210	B	B	B	B	B
Zbąszynek (3)	0,209	B	B	B	B	B
Kłodawa (2)	0,206	B	B	B	A	A
Skwierzyna (3)	0,202	B	B	C	C	B
Międzyrzecz (3)	0,201	B	B	C	C	B
Wschowa (3)	0,201	B	B	B	D	B
Zielona Góra (2)	0,199	B	B	C	A	B
Witnica (3)	0,198	B	B	C	B	C
Lubsko (3)	0,196	C	C	C	C	B
Kargowa (3)	0,195	C	C	C	C	B
Świdnica (2)	0,193	C	C	C	B	B
Bytom Odrzański (3)	0,193	C	C	C	D	C

Czerwieńsk (3)	0,192	C	C	C	B	C
Drezdenko (3)	0,190	C	C	C	C	C
Sława (3)	0,187	C	C	C	B	C
Sulęcín (3)	0,186	C	C	C	B	C
Lubniewice (3)	0,185	C	C	C	B	C
Gozdnica (1)	0,185	C	C	A	B	D
Krosno Odrzańskie (3)	0,185	C	C	C	C	C
Pszczew (2)	0,185	C	C	D	B	D
Santok (2)	0,184	C	C	C	C	C
Zabór (2)	0,181	C	C	C	B	C
Iłowa (3)	0,181	C	C	D	B	D
Rzepin (3)	0,180	C	C	D	A	C
Przytoczna (2)	0,180	C	C	D	D	C
Wymiarki (2)	0,179	C	C	C	C	D
Ośno Lubuskie (3)	0,179	C	C	C	B	C

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2013).